

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๕๑

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง เทศบาลตำบลท่าข้ามขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ด้วยเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นผู้ร้อง โดยนายกเทศมนตรีตำบลท่าข้าม ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ว่า กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งให้สมาชิกสภาเทศบาลหลายแห่งสิ้นสุดลง เพราะเหตุมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ กำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนั้น และไม่อาจใช้บังคับได้เพราะขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า เกี่ยวกับเรื่องนี้เทศบาลตำบลท่าข้ามมีข้อสงสัยว่า

๑. ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ซึ่งบัญญัติว่า สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นั้น คำว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นจะหมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลด้วยหรือไม่ เพราะคำว่าสมาชิกสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปี

๒. เหตุใดจึงไม่กำหนดในรัฐธรรมนูญ เรื่อง การดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันรัฐธรรมนูญใช้บังคับ เช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ ที่มีกำหนดไว้

เทศบาลตำบลท่าข้าม จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามประเด็นที่ขอทราบต่อไปด้วย ได้พิจารณาตามหนังสือซึ่งเป็นคำร้องของเทศบาลตำบลท่าข้ามแล้ว

ตามปัญหาข้อ ๑ คำว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น” ตามรัฐธรรมนูญจะหมายถึงสมาชิกสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วยหรือไม่และจะมีวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าใดนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยทั้งสองประเด็นไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัย ที่ ๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ สมาชิกสภาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และให้สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕

พรรคห้าด้วย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ซึ่งผู้ร้องก็เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญย่อมผูกพันผู้ร้องด้วย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้อนี้อีก

สำหรับปัญหาข้อ ๒ กรณีรัฐธรรมนูญไม่กำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่าเป็นนโยบายในการใช้รัฐธรรมนูญ หากไม่มีบทเฉพาะกาลกำหนดเป็นการยกเว้นชั่วคราวไว้อย่างไร ย่อมหมายถึงจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในบทถาวรหรือบทหลักของรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ พรรคห้า กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงสี่ปี ก็ต้องปฏิบัติตามวาระที่กำหนดไว้นั้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา เห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ย่อมผูกพันผู้ร้องซึ่งเป็นองค์กรของรัฐตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๘ ด้วย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยตามประเด็นปัญหาอีก

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ